

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

En undersökning om granskning av skattemedel i kommuner

Av Anita Lundgren

November 2008

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning</i>	3
<i>Bakgrund</i>	4
<i>Syfte</i>	4
<i>Urval och metod</i>	5
<i>Resultatsammanställning</i>	6
Kommuninvånarna mindre nöjda med servicen än politikerna tror	6
Stort förtroendegap mellan politiker och kommuninvånare	7
Kommunen bör granskas lika mycket eller mer än ett privat företag	8
Sex av tio svenskar misstror kommunens granskning	9
Allmänheten vill ha formellt utbildad revisor	10

Sammanfattning

Syftet med undersökningen är att kartlägga hur kommuninvånarna ser på vilken service de får för sina skattepengar och om de tror att användningen av skattemedlen granskas tillräckligt och på ett bra och professionellt sätt, samt att jämföra med vad politikerna tror att allmänheten tycker i dessa frågor. 1000 svenskar i åldrarna 18 år och uppåt samt 100 kommunalråd ingår i undersökningen.

Generellt är det stora skillnader mellan vad allmänheten tycker och vad politikerna tror att allmänheten tycker.

Kommuninvånarna mindre nöjda med servicen än kommunalråden tror

Sju av tio politiker tror att människor är nöjda med den kommunala servicen. I själva verket är det 54 procent av de svenska skattebetalarna som är nöjda med servicen, alltså 16 procentenheter färre än vad politikerna tror. 17 procent är ganska missnöjda med servicen, vilket politikerna inte har uppfattat.

Stort förtroendegap mellan politiker och kommuninvånare

93 procent av politikerna tror att allmänheten har förtroende för att kommunen hushåller med skattepengarna på ett bra sätt. Men det är endast 48 procent av svenskarna som svarar att de har förtroende för hur kommunen hushåller med skattemedlen, alltså ungefär hälften så många som politikerna tror. Närmare fyra av tio svenskar har inte förtroende för hur kommunen hushåller med deras skattepengar.

92 procent av politikerna tror att svenska folket har förtroende för att kommunen genomför det de utlovat i sina planer. I själva verket är det endast 45 procent av svenskarna som uppger sig ha förtroende för att kommunen utför de åtagande de beskriver i sina mål för verksamheten. 31 procent av svenska folket har inte förtroende för att kommunen utför det de åtagit sig.

Kommunen bör granskas lika mycket eller mer än ett privat företag

84 procent av svenska folket tycker att man borde satsa lika mycket eller mer på granskningen av hur kommunen använder sina skattepengar som man gör i ett privat företag av samma storlek. Åtta av tio kommunalråd är av samma åsikt.

Sex av tio svenskar misstror kommunens granskning

Närmare sex av tio svenskar tror inte att kommunens användning av skattemedlen granskas ordentligt. Politikerna har en helt motsatt bild av vad allmänheten tycker. Närmare åtta av tio politiker svarar att kommuninvånarnas uppfattning är att användningen av skattepengarna granskas mycket eller ganska noga. Endast 13 procent av politikerna har uppfattningen att allmänheten tror att det inte görs någon noggrann granskning av hur kommunalskatten används.

Allmänheten vill ha formellt utbildade revisorer i kommunerna

86 procent av svenska folket tycker att kommunens redovisning alltid borde granskas av en utbildad revisor medan 65 procent av kommunalråden däremot är nöjda med nuvarande ordning där de förtroendevalda revisorerna har ansvar för granskningen men har rätt att anlita ett sakkunnigt biträde.

Bakgrund

Reglerna för hur granskning av kommunernas räkenskaper ska gå till, skiljer sig på många punkter från revision i privata företag.

I kommunerna tillsätts politiskt förtroendevalda personer att granska ändamålsuppfyllelsen och ansvara för revisionen. Dessa förtroendevalda revisorer granskar räkenskaperna och om de olika verksamheterna fullgör sina åtaganden enligt de politiska mål som satts upp. Revisorerna skall biträdas av sakkunniga i den omfattning de anser det behövas. Även om det blir allt vanligare att kommuner efterfrågar auktoriserade eller certifierade revisorer så finns det fortfarande en del kommuner som inte efterfrågar den kompetensen.

En kommuns tillgångar kan jämföras med ett stort privat företags tillgångar. Ändå satsar kommuner generellt mindre pengar på granskning av räkenskaper än vad ett privat företag av motsvarande storlek gör. Hur mycket pengar som satsas på revision varierar också stort från kommun till kommun.

Företag måste i sin revisionsberättelse rapportera eventuella felaktigheter, men motsvarande regelverk saknas när det gäller revision av kommuner. Den auktoriserade eller certifierade revisorn är inte kommunens officiella revisor.

Syfte

Syftet med den här undersökningen är för det första att kartlägga kommuninvånarnas attityd till, och kunskap om, vilken service de får för sina skattepengar och om de tror att användningen av skattemedlen granskas på ett bra och professionellt sätt. Dessutom ska allmänhetens åsikter och kunskaper om den kommunala revisionen jämföras med kommunpolitikernas uppfattning om vad kommuninvånarna tycker om den service de får och om hur granskningen av skattemedlen går till.

Urval och metod

Undersökningen är uppdelad i två delar, beroende på att det är två olika målgrupper som ska kartläggas: allmänheten och kommunpolitiker. Urval och datainsamling har genomförts av undersökningsinstitutet PFM Research.

Ett antal frågor har ställts till allmänheten. Politikerna har fått svara på vad de tror att allmänheten svarar på samma frågor.

Målgrupp 1: Allmänheten

1000 telefonintervjuer har genomförts med ett representativt urval svenskar över 18 år.

Målgrupp 2: Kommunpolitiker

100 telefonintervjuer har genomförts med kommunalråd i majoritet i lika många kommuner.

Vilken partibeteckning har du?	Totalt
MODERATERNA (M)	32%
FOLKPARTIET (FP)	1%
CENTERN (C)	18%
KRISTDEMOKRATERNA (KD)	0%
SOCIALDEMOKRATERNA (S)	45%
VÄNSTERPARTIET (V)	3%
MILJÖPARTIET (MP)	0%
SVERIGEDEMOKRATERNA (SD)	0%
SPI\Pensionärspartiet\Sveriges Pensionärers Intresseparti	0%
Annat parti	1%
Total	100%
Antal intervjuer	100

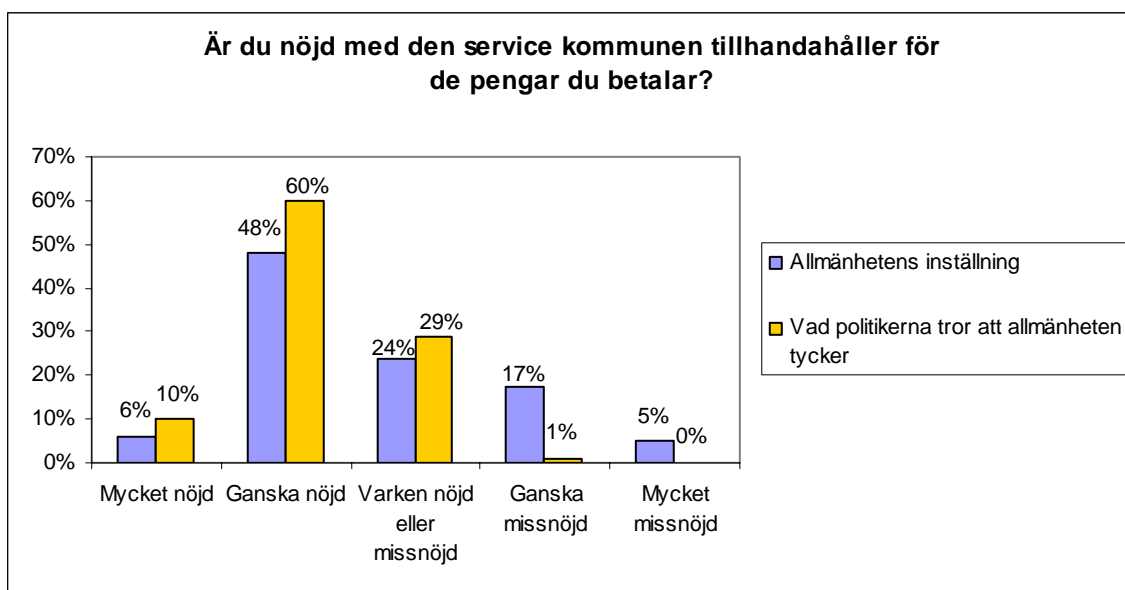
Resultatsammanställning

Kommuninvånarna mindre nöjda med servicen än politikerna tror

Den första frågan som ställdes till allmänheten var: ”Hur nöjd är du med den service som kommunen tillhandahåller för de pengar du betalar.”

Politikerna fick svara på följande fråga: ”Hur nöjda tror du att kommuninvånarna är med den service kommunen tillhandahåller för den skatt de betalar?”

När svaren jämförs mellan de två grupperna kan man konstatera att politikerna tror att skattebetalarna är mer nöjda med servicen än vad dessa i själva verket är. Sju av tio politiker tror att människor är mycket eller ganska nöjda med servicen, det är 16 procentenheter högre än vad allmänheten svarar att de är. 54 procent av de svenska skattebetalarna är mycket eller ganska nöjda med den kommunala servicen. 17 procent är ganska missnöjda med servicen, vilket politikerna inte har uppfattat. Endast en procent av politikerna tror att det finns något missnöje med den kommunala servicen bland medborgarna.

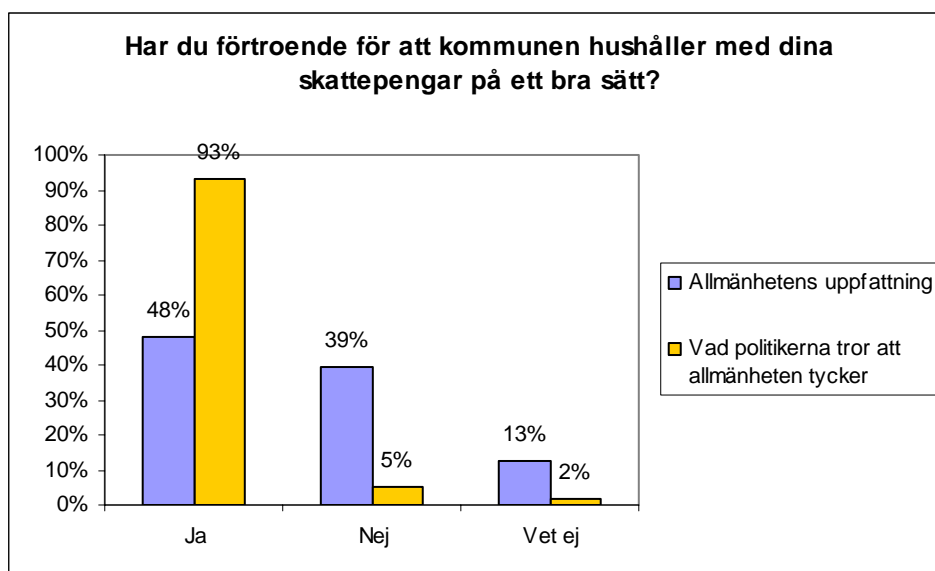

Stort förtroendegap mellan politiker och kommuninvånare

Den andra från till allmänheten löd: ”Har du förtroende för att kommunen hushåller med dina skattepengar på ett bra sätt?”

Frågan till kommunalråden löd: ”Tror du att kommuninvånarna har förtroende för att kommunen hushåller med deras skattepengar på ett bra sätt?”

93 procent av politikerna tror att allmänheten har förtroende för att kommunen hushåller med skattemedlen på ett bra sätt. Politikerna gör alltså en ganska stor missbedömning av allmänhetens förtroende. Endast 48 procent av svenskarna svarar att de har förtroende för hur kommunen hushåller med skattemedlen, alltså hälften så många som politikerna tror. Närmare fyra av tio svenskar har inte förtroende för hur kommunen hushåller med deras skattepengar. Endast fem procent av kommunpolitikerna svarar att de tror att svenskarna saknar förtroende för detta.

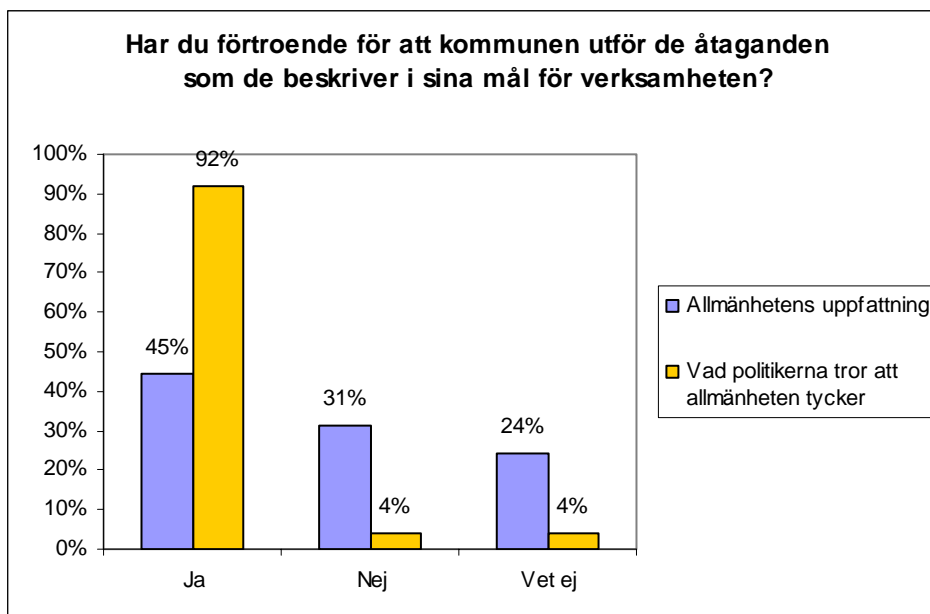
Samma stora skillnad mellan vad allmänhetens förtroende och politikernas uppfattning om allmänhetens dito finner vi när det gäller frågan om kommunen utför utlovade åtaganden.

Den tredje frågan till allmänheten: ”Har du förtroende för att kommunen utför de åtaganden som de beskrivit i sina mål för verksamheten?”

Frågan till kommunalråden löd: ”Tror du att kommuninvånarna har förtroende för att kommunen utför de åtaganden som de beskrivit i sina mål för verksamheten?”

92 procent av politikerna tror att allmänheten har förtroende för att kommunen utför gör det de utlovat i sina planer. I själva verket är det endast 45 procent av svenskarna som uppger att de har förtroende för att kommunen utför de åtagande de beskriver i sina verksamhetsmål. Återigen ser vi ett ansenligt förtroendegap mellan allmänhet och politiker.

31 procent av svenska folket har inte förtroende för att kommunen utför det de åtagit sig, och 24 procent har ingen uppfattning.

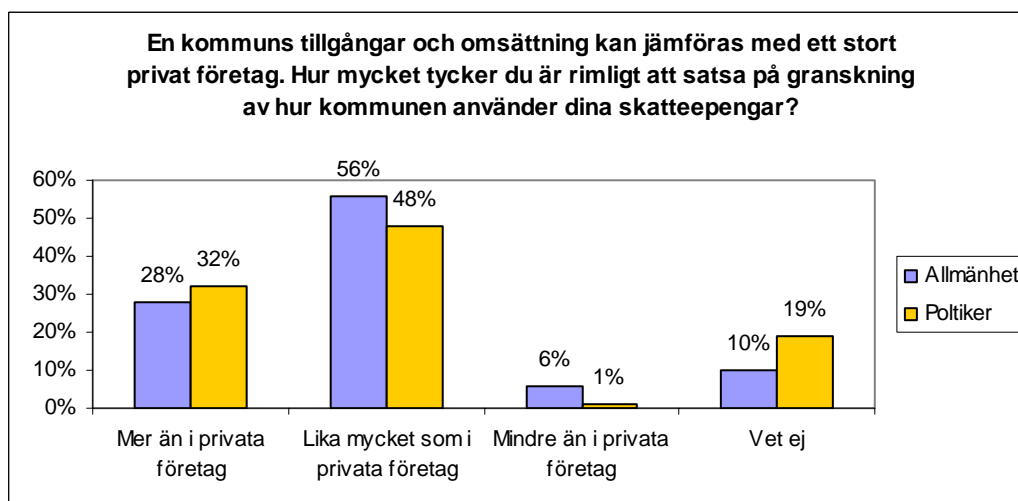

Kommunen bör granskas lika mycket eller mer än ett privat företag

Fråga till allmänheten och politiker: ”En kommuns tillgångar och omsättning kan jämföras med ett stort privat företag. Hur mycket tycker du är rimligt att satsa på granskning av hur kommunen använder skattemedlen?”

Allmänheten och kommunalråden är överens om att kommunen borde satsa lika mycket eller mer på att granska hur skattepengarna används än man gör i ett privat företag av samma storlek.

84 procent av svenska folket tycker att man borde satsa lika mycket eller mer på granskningen av hur kommunen använder sina skattepengar som man gör i ett privat företag av samma storlek. Åtta av tio kommunpolitiker är av samma åsikt. Ytterst få tycker att man borde satsa mindre på kommunal granskning än man gör i privata företag. 19 procent av politikerna kan inte svara på frågan. Motsvarande andel bland allmänheten är 10 procent.

Sex av tio svenskar misstror kommunens granskning

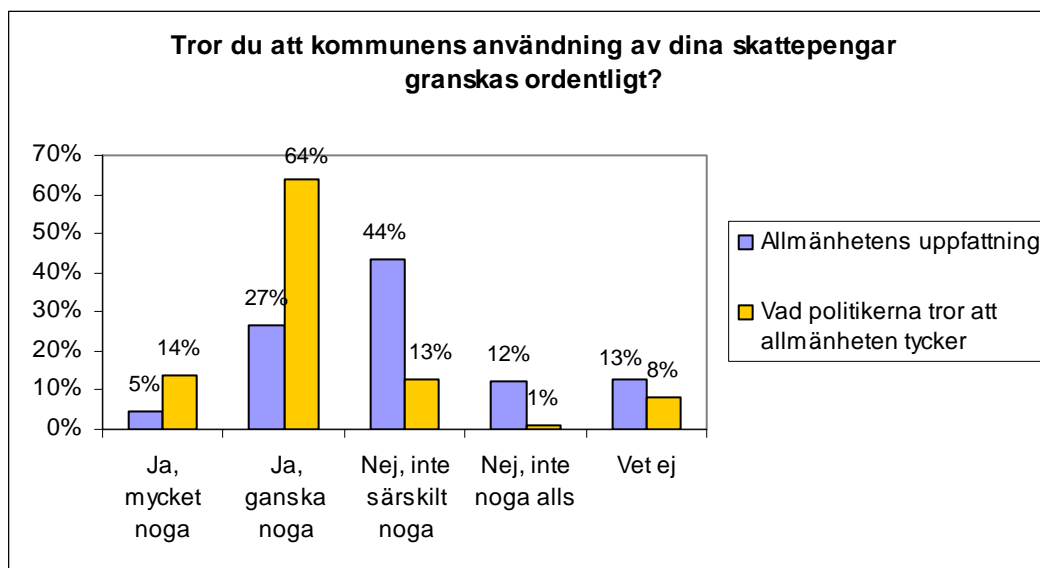
Frågan till allmänheten löd: ”Tror du att kommunens användning av dina skattepengar granskas ordentligt?”

Frågan till kommunalråden löd: ”Är din uppfattning att kommuninvånarna tror att användning av skattepengarna granskas ordentligt?”

Allmänheten misstror kommunens granskning av hur kommunalskatten används medan politikernas uppfattning är att allmänheten tror att det görs en noggrann granskning.

Närmare sex av tio svenskar tror inte att kommunens användning av skattemedlen granskas ordentligt. 44 procent svarar att kommunens användning av skattepengarna inte granskas särskilt noga, och 12 procent svarar att den inte granskas noga alls. 27 procent tror att användningen av skattemedlen granskas ganska noga och fem procent mycket noga.

Kontrasten mot politikernas uppfattning om vad allmänheten tycker kunde knappast vara större. Närmare åtta av tio politiker svarar nämligen att kommuninvånarna tror att användningen av skattepengarna granskas mycket eller ganska noga. Endast 13 procent av politikerna har uppfattningen att allmänheten tror att det inte görs någon noggrann granskningen av hur kommunalskatten används.

Allmänheten vill ha formellt utbildad revisor

Revision i kommuner går till så att det finns en förtroendevald revisor, det vill säga en politiskt utsedd lekman som granskar räkenskaperna och om de olika verksamheterna fullgör sina åtaganden enligt de mål som satts upp. Revisorerna skall anlita sakkunniga biträden i den omfattning de anser nödvändigt.

Fråga till allmänhet och politiker: ”Auktoriserade eller godkända revisorer har ansvaret för revisionen av privata företags redovisning. För kommuner är det däremot inte obligatoriskt att ha en utbildad revisor med en formell kunskap i ekonomi och redovisning som ansvarig för granskningen. Vad tycker du om det?”

86 procent av svenska folket tycker att ansvaret för granskningen av kommunens redovisning borde ligga hos en utbildad revisor jämfört med 28 procent av politikerna. 65 procent av politikerna är nöjda med nuvarande ordning. Endast nio procent av kommuninvånarna vill ha kvar det nuvarande systemet.

